

UNIwersytet _____

Wydział Humanistyczny — Kierunek: Kulturoznawstwo

Iga Baran

nr albumu 000000

Konstruowanie pamięci o latach 80. w polskich serialach historycznych ostatniej dekady — analiza kulturoznawcza

Praca magisterska

napisana pod kierunkiem

dr. hab. _____, prof. uczelni

Katowice, 2026

Jak korzystać z tego wzoru. To kompletny szkielet pracy magisterskiej z kulturoznawstwa w schemacie **analizy tekstów kultury przez ramę teoretyczną**: jawnie dobrany korpus (trzy seriele) → kategorie analityczne wyprowadzone z teorii (studia nad pamięcią) → analiza porównawcza → interpretacja kulturoznawcza. To, co odróżnia pracę naukową od eseju recenzenckiego, to właśnie rama, korpus i kategorie. Niebieskie adnotacje — usuń w swojej pracy. Pełne poradniki: praca-magisterska.pl/poradniki/

Streszczenie

Przedmiotem pracy są sposoby konstruowania pamięci o latach 80. XX wieku w polskich serialach historycznych ostatniej dekady. Celem pracy jest rekonstrukcja strategii reprezentacji tego okresu oraz ich interpretacja w kontekście współczesnych sporów o pamięć zbiorową. Ramę teoretyczną stanowią studia nad pamięcią (kategorie pamięci zbiorowej i kulturowej oraz nostalgii), a materiał — trzy seriale wybrane według jawnych kryteriów (produkcja polska po 2015 roku, akcja osadzona w latach 80., różne modele produkcyjne: telewizja publiczna, nadawca komercyjny, platforma streamingowa). Analizę prowadzono według czterech kategorii: konstrukcja codzienności, reprezentacja władzy i oporu, strategie nostalgiczne oraz rama narracyjna (perspektywa opowiadania). Analiza ujawnia trzy odmienne strategie pamięci — martyrologiczną, nostalgiczno-konsumpcyjną i ironiczno-rewizyjną — skorelowane z modelem produkcyjnym i zakładaną widownią. Praca wpisuje się w badania nad popkulturowymi użyciami przeszłości i pokazuje serial jako aktywnego uczestnika polityki pamięci.

Słowa kluczowe: pamięć zbiorowa, nostalgia, serial historyczny, kultura popularna, polityka pamięci.

[Streszczenie pracy kulturoznawczej: przedmiot, cel, RAMA TEORETYCZNA z nazwanymi kategoriami, korpus z kryteriami doboru, kategorie analityczne i główny wynik (typologia strategii). Wynikiem analizy kulturoznawczej jest zwykle typologia lub mechanizm — nie liczby.]

Spis treści

Wstęp	4
Rozdział 1. Pamięć i nostalgia jako kategorie kulturoznawcze	8
1.1. Pamięć zbiorowa i pamięć kulturowa — przegląd stanowisk	8
1.2. Nostalgia i jej odmiany w badaniach kultury popularnej	14
1.3. Serial telewizyjny jako medium pamięci	19
1.4. Lata 80. w polskiej pamięci zbiorowej — konteksty sporu	24
Rozdział 2. Założenia metodologiczne	29
2.1. Cel, pytania badawcze i teza	29
2.2. Dobór korpusu	31
2.3. Kategorie analityczne	33
Rozdział 3. Analiza seriali	36
3.1. Serial A — pamięć martyrologiczna	36
3.2. Serial B — nostalgia konsumpcyjna	43
3.3. Serial C — ironia i rewizja	50
Rozdział 4. Porównanie strategii i interpretacja	57
4.1. Trzy strategie pamięci — zestawienie	57
4.2. Strategie a modele produkcyjne i widownie	61
4.3. Seriale w polu polityki pamięci	64
Zakończenie	68
Bibliografia · Filmografia · Spis tabel	71

Rozdział 2. Założenia metodologiczne

2.2. Dobór korpusu

Korpus dobrano według czterech jawnych kryteriów: (1) polska produkcja serialowa z premierą po 2015 roku; (2) akcja osadzona w latach 80. XX wieku w wymiarze przekraczającym pojedynczy wątek; (3) forma fabularna (wykluczono dokument i paradokument); (4) zróżnicowanie modeli produkcyjnych — do analizy wybrano po jednym tytule telewizji publicznej, nadawcy komercyjnego i platformy streamingowej, aby umożliwić porównanie strategii w różnych logikach nadawczych. Analizie poddano pełne pierwsze sezony (łącznie 34 odcinki), w wydaniach dostępnych oficjalnie; szczegóły tytułów zestawiono w filmografii.

[Dobór korpusu w pracy kulturoznawczej działa jak dobór próby: jawne kryteria + uzasadnienie zróżnicowania + dokładne wskazanie materiału (sezony, odcinki, wydania). To pierwsza zaporę przed zarzutem „przykłady dobrane pod tezę”.]

2.3. Kategorie analityczne

Z ramy teoretycznej wyprowadzono cztery kategorie analityczne, stosowane jednolicie do każdego serialu: (1) konstrukcja codzienności — scenografia, rekwizyt, praktyki życia codziennego i ich waloryzacja; (2) reprezentacja władzy i oporu — sposoby pokazywania aparatu państwa i postaw wobec niego; (3) strategie nostalgiczne — rozróżnienie nostalgii odtwarzającej (idealizacja) i refleksyjnej (dystans), z uwzględnieniem roli muzyki i kultury materialnej; (4) rama narracyjna — czyja perspektywa organizuje opowieść i jak sytuuje widza wobec przeszłości. Dla każdej kategorii sporządzano noty analityczne z odniesieniami do konkretnych scen (numer odcinka i kod czasowy).

[Kategorie analityczne to kulturoznawczy odpowiednik klucza kategoryzacyjnego: wyprowadzone Z TEORII (rozdział 1 pracuje!), stosowane jednolicie, z notami odsyłającymi do scen (odcinek + kod czasowy — standard cytowania materiału audiowizualnego).]

Rozdział 3. Analiza seriali

3.2. Serial B — nostalgia konsumpcyjna

W serialu B lata 80. funkcjonują przede wszystkim jako magazyn atrakcyjnych powierzchni: kadry organizowane są wokół kultowych przedmiotów epoki (odc. 3, 00:12:40 — sekwencja w Peweksie skomponowana jak witryna sklepową), a ścieżka dźwiękowa z przebojów dekady pełni funkcję afektywnego spoiwa scen. Represyjny wymiar epoki pojawia się jako tło komplikujące romans, nie jako doświadczenie strukturujące życie bohaterów. Jest to wzorcowa realizacja nostalgii odtwarzającej: przeszłość zostaje udomowiona i przekształcona w przyjemny do zamieszkania świat, a widz sytuowany jest w pozycji konsumenta epoki, nie jej świadka.

[Wzorzec akapitu analitycznego: obserwacja z materiału (z lokalizacją sceny) → kategoria teoretyczna (nostalgia odtwarzająca) → interpretacja skutku dla widza. Trzy ruchy w każdym akapicie — to odróżnia analizę od streszczenia fabuły.]

Rozdział 4. Porównanie strategii i interpretacja

4.1. Trzy strategie pamięci — zestawienie

Kategoria	Serial A (TV publiczna)	Serial B (komercyjny)	Serial C (streaming)
Codziennosc	tło niedostatku	atrakcyjna powierzchnia	detal ambiwalentny
Wladza i opór	oś dramatu, czytelne role	tło romansu	uwikłanie, szare strefy
Nostalgia	nieobecna (patos)	odtwarzająca	refleksyjna, ironiczna
Rama narracyjna	świadek-bohater	konsument epoki	rewizja z dystansu pokoleniowego

[Tabela syntetyzująca analizy według wspólnych kategorii — dowód, że kategorie działały jednolicie. Z niej wynika typologia strategii (wynik pracy) i interpretacja w rozdziale 4.2–4.3.]

Zakończenie

Praca zrekonstruowała trzy strategie konstruowania pamięci o latach 80. — martyrologiczną, nostalgiczno-konsumpcyjną i ironiczno-rewizyjną — i wykazała ich korelację z modelami produkcyjnymi oraz zakładanymi widowniami. Serial okazuje się nie tyle nośnikiem gotowej pamięci, ile aktywnym uczestnikiem jej negocjowania. Ograniczenia pracy wyznacza korpus trzech tytułów i analiza samego tekstu (bez badań odbioru); naturalnym rozwinięciem byłoby badanie recepcji zidentyfikowanych strategii wśród widzów różnych pokoleń.

Bibliografia · Filmografia

Bibliografia (wybór)

- 1. Halbwachs M., *Spoleczne ramy pamięci*, Warszawa 2008.
- 2. Assmann A., *Między historią a pamięcią. Antologia*, Warszawa 2013.
- 3. Boym S., *The Future of Nostalgia*, New York 2001.
- 4. Burszta W.J., *Kotwice pewności. Wojny kulturowe z popnacjonalizmem w tle*, Warszawa 2013.

Filmografia

- 1. Serial A, reż. ____, prod. ____, sezon 1 (rok) — analizowane odcinki 1–12.
- 2. Serial B, reż. ____, prod. ____, sezon 1 (rok) — odcinki 1–10.
- 3. Serial C, reż. ____, prod. ____, sezon 1 (rok) — odcinki 1–12.

[Praca kulturoznawcza ma obok bibliografii FILMOGRAFIĘ (lub dyskografię, ludografię) — z danymi produkcyjnymi i wskazaniem analizowanych odcinków. Kanon ramy (Halbwachs, Assmann, Boym) uzupełnij o literaturę o polskiej pamięci lat 80. i o badania seriali.]

O tym wzorze

Wzór przygotowała redakcja serwisu **praca-magisterska.pl**. Możesz swobodnie wykorzystać jego strukturę, tabele i przypisy we własnej pracy. Pamiętaj tylko, żeby treść dostosować do wymagań swojego promotora i uczelni.

Smart-Edu.ai — pierwsza wersja pracy w kilka godzin, nie w kilka miesięcy

Podajesz temat, kierunek studiów i wytyczne promotora, a sztuczna inteligencja generuje unikalny, gotowy do edycji tekst: z poprawną strukturą rozdziałów, przypisami i bibliografią. Rejestracja jest darmowa, płacisz wyłącznie za wygenerowany tekst.

www.smart-edu.ai

Wolisz napisać pracę w pełni samodzielnie? Pomoże Ci ebook **„Jak napisać pracę magisterską. Kompletny przewodnik od A do Z”** — 250 stron praktycznych wskazówek, szablonów i checklist, z rozdziałem o etycznym korzystaniu z AI: www.praca-magisterska.pl/sklep/praca-magisterska-ebook/

*Darmowe poradniki, wzory i ponad 2500 tematów prac: **www.praca-magisterska.pl***